

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo

Datum
2014-04-02

Diarienummer
UAN-2014-0066

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Uppföljning av ekonomiskt bistånd per mars 2014

Förslag till beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att överlämna rapporten till kommunstyrelsen,

att lägga informationen till handlingarna.

Föredragning

En rapport över utvecklingen av utbetalt ekonomiskt bistånd, antal hushåll och orsaker till beviljat ekonomiskt bistånd per februari presenteras i bilaga 1.

Kostnaderna totalt för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger totalt för perioden januari-mars på 10,2 procent över vad som är budgeterat men utfallet för perioden är ungefär densamma som för samma period 2013. Kostnaderna för utbetalt socialbidrag för januari till mars 2014 är 14 procent över budget och utfallet är något högre än för samma period 2013, ca 3 procent. Kostnaderna för socialbidrag flykting är 28 procent lägre än vad som är budgeterat och utfallet 34 procent lägre jämfört med perioden januari-mars 2013. Det totala antalet unika hushåll med utbetalt ekonomiskt bistånd är högre (ca 100 hushåll) i mars 2014 jämfört med februari 2014. Jämfört med motsvarande månad 2013 (mars) är det något fler hushåll i mars 2014 som beviljades ekonomiskt bistånd jämfört med föregående år.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf Direktör

Bilaga 1 Uppföljning ekonomiskt bistånd 201403

Handläggare
Tobias Åström Sinisalo

Datum
2014-04-02

Diarienummer
UAN-2014-0066

Uppföljning av ekonomiskt bistånd¹ per mars 2014

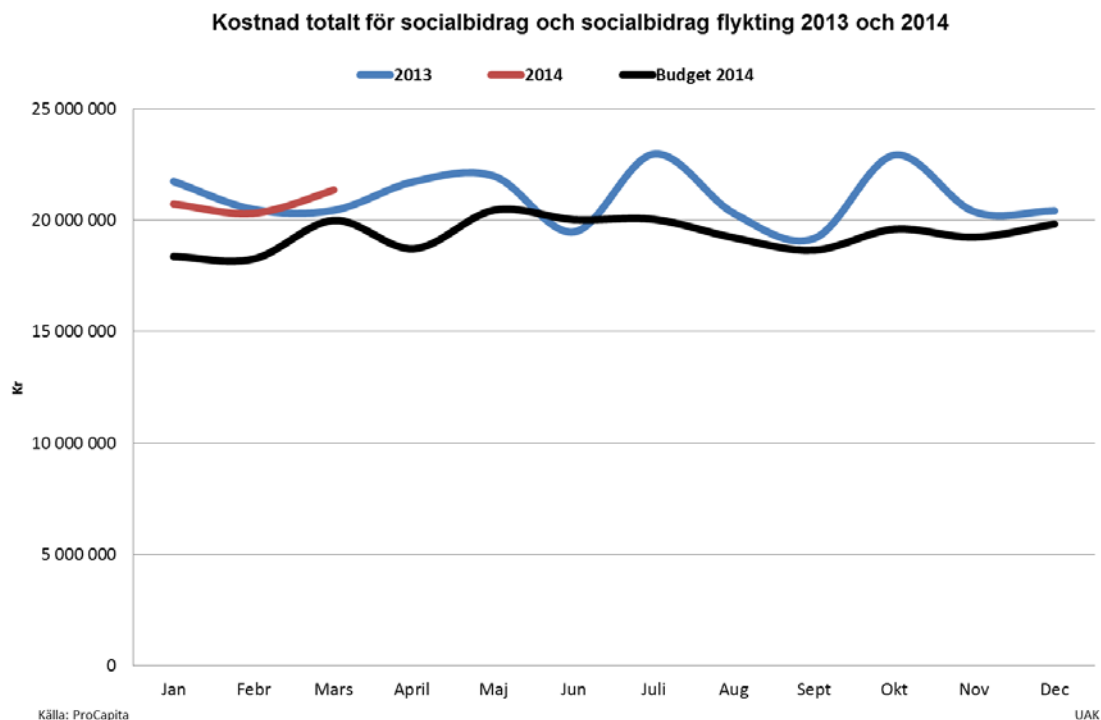
Antal hushåll som får socialbidrag och socialbidrag flykting som presenteras i denna månadsrapport är hämtad från registerutdrag ur socialbidragsverksamhetens handläggarssystem ProCapita. De hushåll som rapporteras är hushåll som fått en utbetalning av socialbidrag den månad redovisningen avser. Hushåll som får avslag eller inte lämnat in ansökan om ekonomiskt bistånd den aktuella månaden är inte medräknade. Samtliga hushåll på varje enhet inom verksamheten som fått en utbetalning ingår. Observera att uppgifter för kostnad och antal hushåll för den senaste månaden är preliminära och räkna med en viss ökning. Siffrorna justeras vid nästa månadsskifte.

I månadsrapporten så finns i vissa diagram ett genomsnittindex för andra kommuner för att få en uppfattning om Uppsala kommuns resultat jämfört med andra jämförbara kommuner. Genomsnittindex bygger på genomsnittet för sex andra kommuner som utifrån Uppsala ingår i jämförelsegruppen Liknande kommuner IFO (Individ och familjeomsorg) som är framtagen av Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada). Jämförelsegruppen består av de kommuner som mest liknar Uppsala utifrån strukturårsjusterad standardkostnad för IFO samt befolkningsstorlek. Standardkostnad är ett statistiskt mått på den förväntade kostnaden för verksamheten utifrån strukturella faktorer vid en genomsnittlig effektivitets- och ambitionsnivå. I jämförelsegruppen ingår Linköping, Örebro, Västerås, Helsingborg, Jönköping och Norrköping.

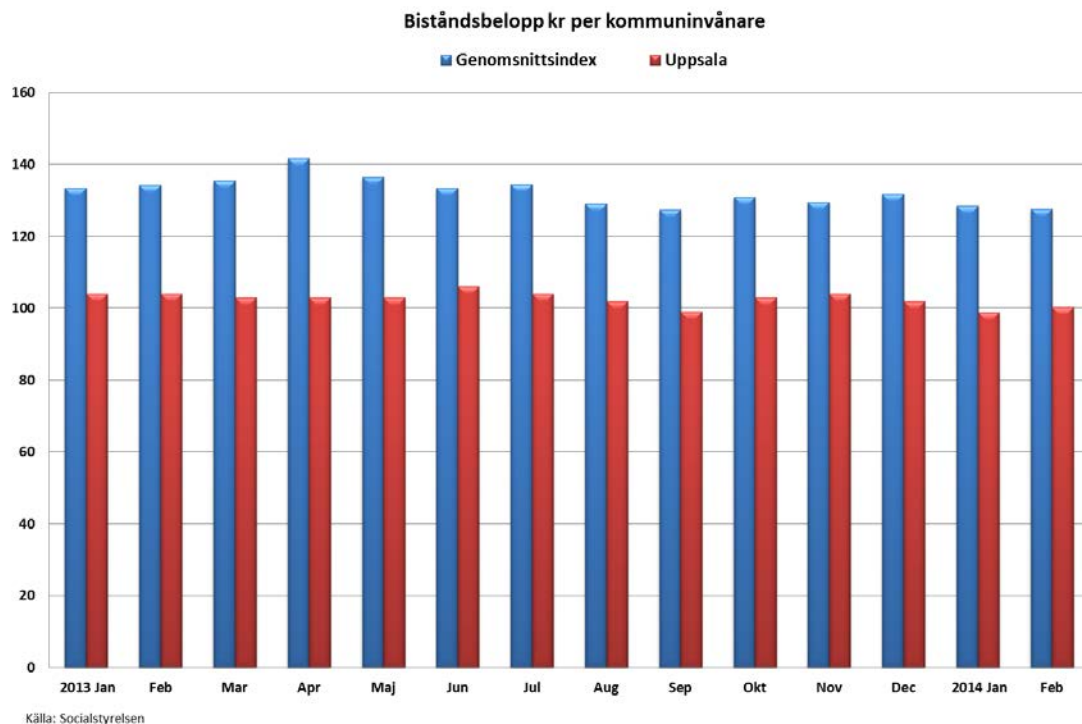
Kostnader

Kostnaderna totalt för utbetalt ekonomiskt bistånd ligger totalt för perioden januari-mars på 10,2 procent över vad som är budgeterat men utfallet för perioden är ungefär densamma som för samma period 2013. Kostnaderna för utbetalt socialbidrag för januari till mars 2014 är 14 procent över budget och utfallet är något högre än för samma period 2013, ca 3 procent. Kostnaderna för socialbidrag flykting är 28 procent lägre än vad som är budgeterat och utfallet 34 procent lägre jämfört med perioden januari-mars 2013. Det totala antalet unika hushåll med utbetalt ekonomiskt bistånd är högre (ca 100 hushåll) i mars 2014 jämfört med februari 2014. Jämfört med motsvarande månad 2013 (mars) är det något fler hushåll i mars 2014 som beviljades ekonomiskt bistånd jämfört med föregående år.

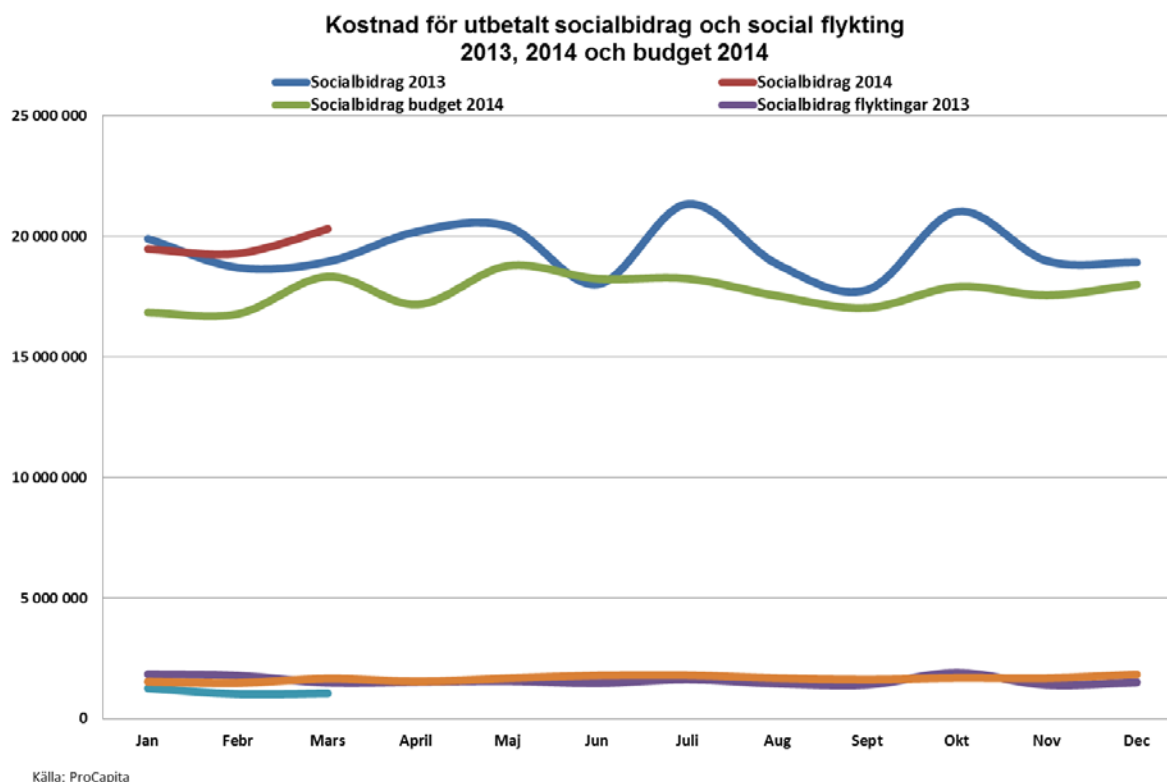
¹ Med ekonomiskt bistånd avses socialbidrag (försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt), socialbidrag till flyktingar samt introduktionsersättning.

Utbetalning av socialbidrag och socialbidrag flykting inkluderas i ekonomiskt bistånd. Tidigare ingick även introduktionsersättning i ekonomiskt bistånd, sista introduktionsersättningen betalade kommunen ut i oktober 2012. Nedanstående diagram visar biståndsbelopp per kommuninvånare, alltså totalt utbetalt ekonomiskt bistånd delat på antalet kommuninvånare, jämfört med ett genomsnittindex för andra liknande kommuner.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd sänktes i februari 2014 jämfört med januari 2014, vilket även var fallet i jämförbara kommuner.

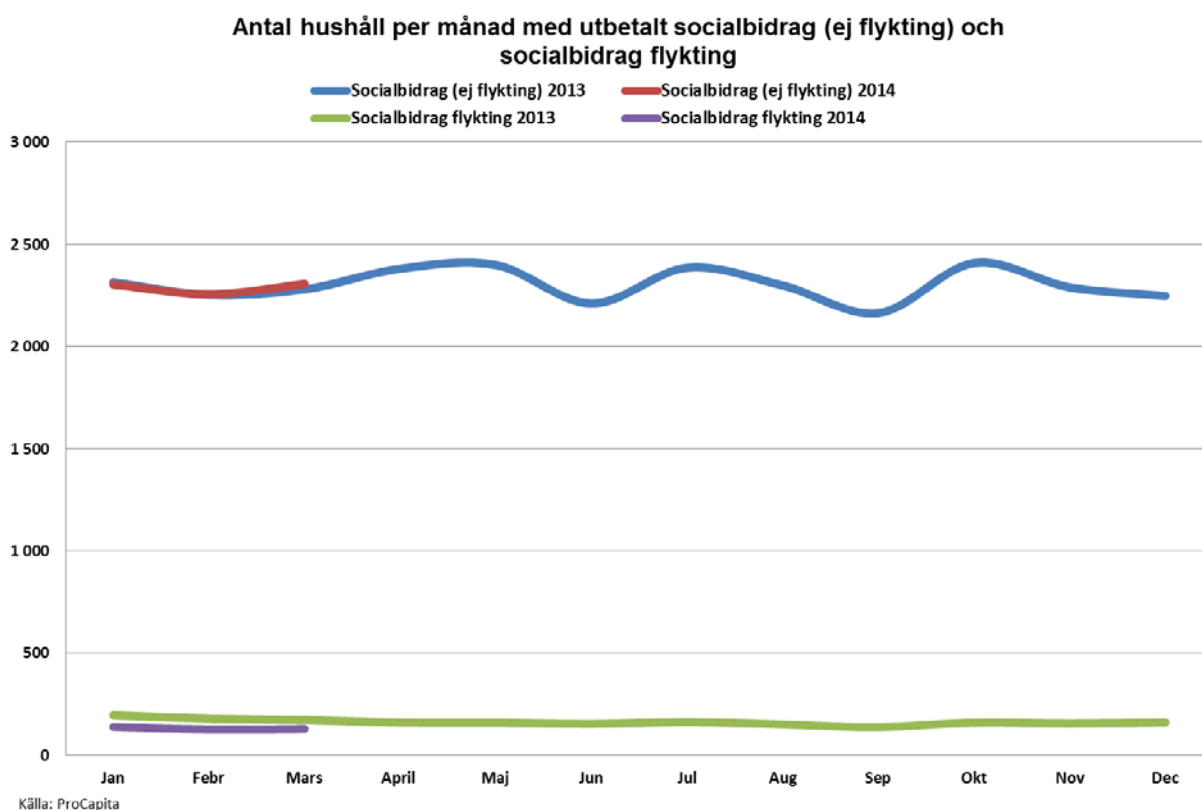
Kostnaden för utbetalt socialbidrag (ej flykting) för mars 2014 är högre än februari men även högre jämfört med mars 2013. Vid en tillbakablick är det vanligt att kostnaderna är högre i mars än i februari då hushållens kostnader antas vara lägre i februari och värre är i behov av bistånd. Kostnader för utbetalt socialbidrag fluktuerar ofta under året t ex beroende på när personer är i utbildning med studiemedel och när hushållen får höga räkningar. Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd har historiskt sett varit höga i mars alternativt april. Vanligtvis så räknas socialbidragsnormen upp varje år nationellt utifrån bl a höjning av konsumentprisindex. Ingen uppräknning av socialbidragsnormen gjordes till 2014 vilket undvek direkta kostnadsökningar.

Utbetalt socialbidrag flykting ökade kraftigt i oktober 2013 och var ca 500 tkr högre än i september 2013. Under november 2013 vände kostnaderna ned och ökade åter något under december. Kostnaden för socialbidrag flykting fortsätter att sjunka och kostnader för februari 2014 är ca 250 tkr lägre än för januari 2014. Kostnaderna för utbetalt socialbidrag flykting i februari är den lägsta sedan februari 2010. Kostnaderna för utbetalt socialbidrag flykting slutar att minska i mars och ligger ungefär på samma nivå som för februari. Myndigheten har sett över registreringarna av flyktingärenden för att försäkra sig om att det registreras korrekt. Från mars mottas nybesöken av flyktingar mottas av en bestämd enhet för att bl a öka kvaliteten ytterligare. Kostnader för utbetalt socialbidrag flykting påverkas bl a av

flyktingsströmmar i världen och hur fort personerna får etableringsersättning. Under 2014 förväntats ett stort mottagande av flyktingar från Syrien.

Antal hushåll

Under november och december sjönk antalet hushåll och i december 2013 erhöll 2248 hushåll ekonomiskt bistånd. Antalet hushåll i behov av socialbidrag (ej flykting) pendlade mellan ca 2 200 hushåll och 2 400 hushåll under 2013. Antal hushåll i mars 2014 som fick socialbidrag (ej flykting) uppgick till drygt 2 300. Detta är fler än i januari 2014 och februari 2014. Det finns en viss eftersläpning i utbetalningarna vilket gör att antal hushåll och utbetalt bistånd justeras kommande månadsskifte.

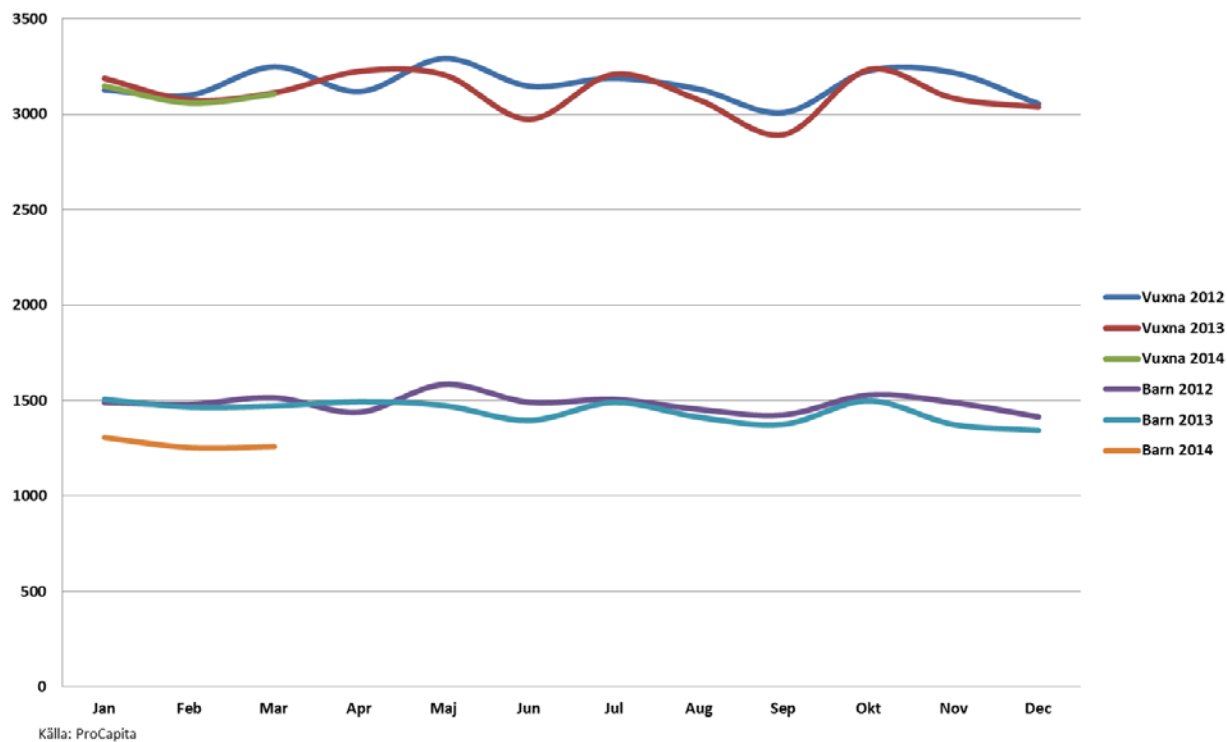

Antalet hushåll med socialbidrag flykting fluktuerade mellan 138 och 196 under 2013. I mars 2014 var det ungefär samma antal hushåll (129 st) som i februari men betydligt färre än i mars 2013.

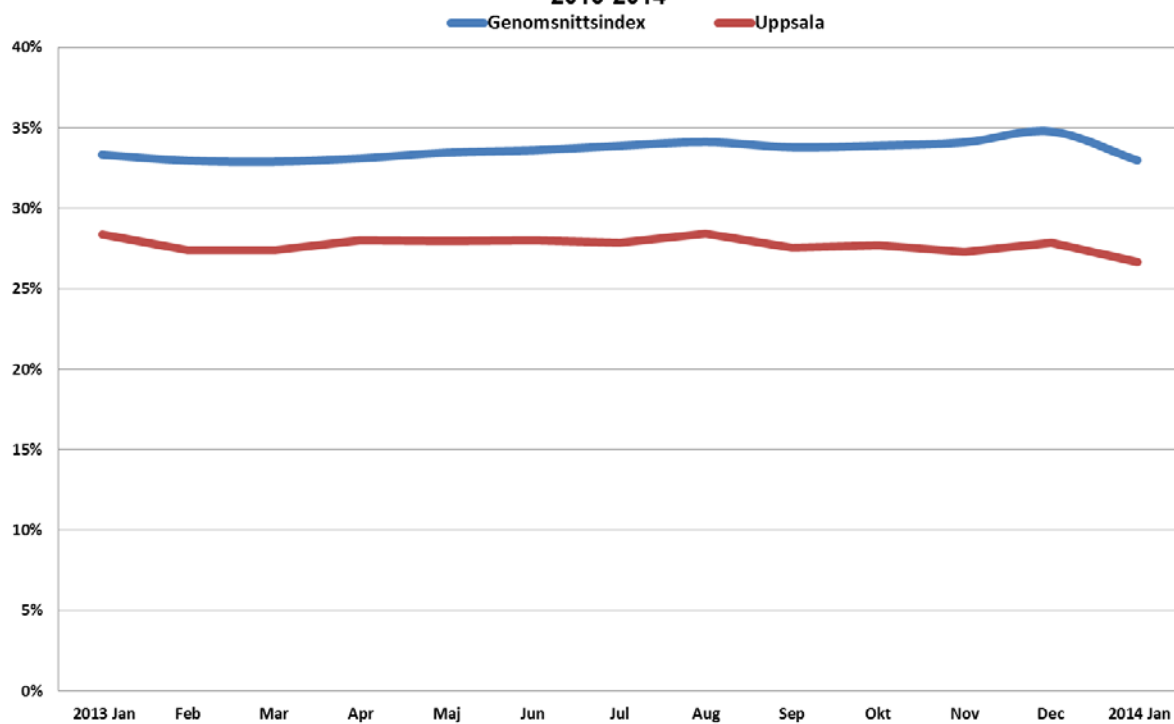
Barnfamiljer

Barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd löper en större risk att själva som vuxna bli beroende av ekonomiskt bistånd. Föräldrar är viktiga som förebilder för sina barn. Därför är det viktigt att prioritera föräldrar när det gäller stöd och insatser som leder till arbete eller utbildning och egen försörjning. Nedanstående diagram visar att antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under 2014 jämfört med 2013.

Antal vuxna och barn i hushåll med ekonomiskt bistånd

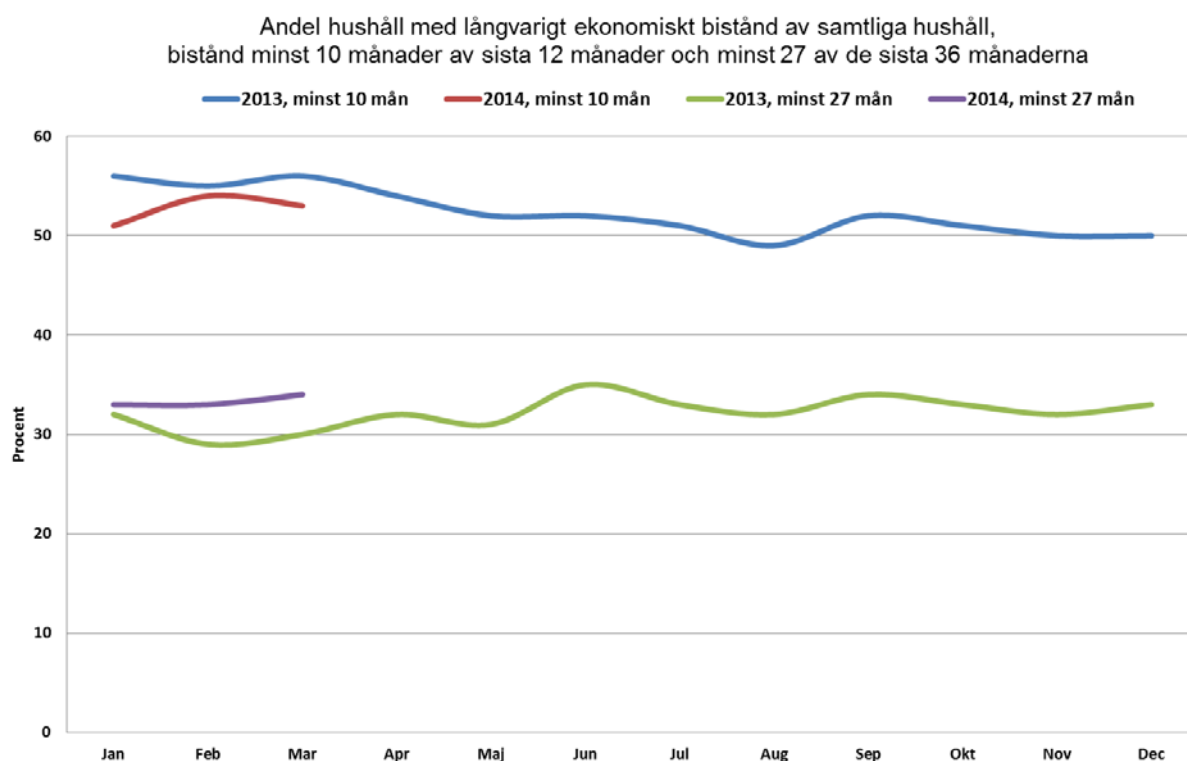
Andel barnfamiljer med ekonomisk bistånd i förhållande till totalt antal hushåll, 2013-2014

Av diagrammet går att tyda att andelen barnfamiljer med ekonomiskt bistånd har hållit ungefär samma nivå alternativt minskat något under 2013, medan andelen i jämförbara kommuner snarare har blivit större. Antal barnfamiljer med ekonomiskt bistånd minskades under januari, så även i de jämförda kommunerna. Speciella satsningen på barnfamiljer samt utökat antal välfärdsanställningar till deltagare på Athena kan vara en förklaring men även ev minskat antal flyktingfamiljer med ekonomiskt bistånd och förändrat inflöde.

Långvariga biståndsmottagare

Uppsala står inför utmaningen att sänka andelen långvariga biståndsmottagare. Uppsala har en stor andel långvariga biståndsmottagare. Uppgifter gällande långvarigt biståndsmottagande finns inte på månadsbasis utan bara per helår för andra kommuner. Andelen långvariga biståndsmottagare ökar i riket så väl som i Uppsala vilket kräver särskilt fokus för att vända den negativa trenden.

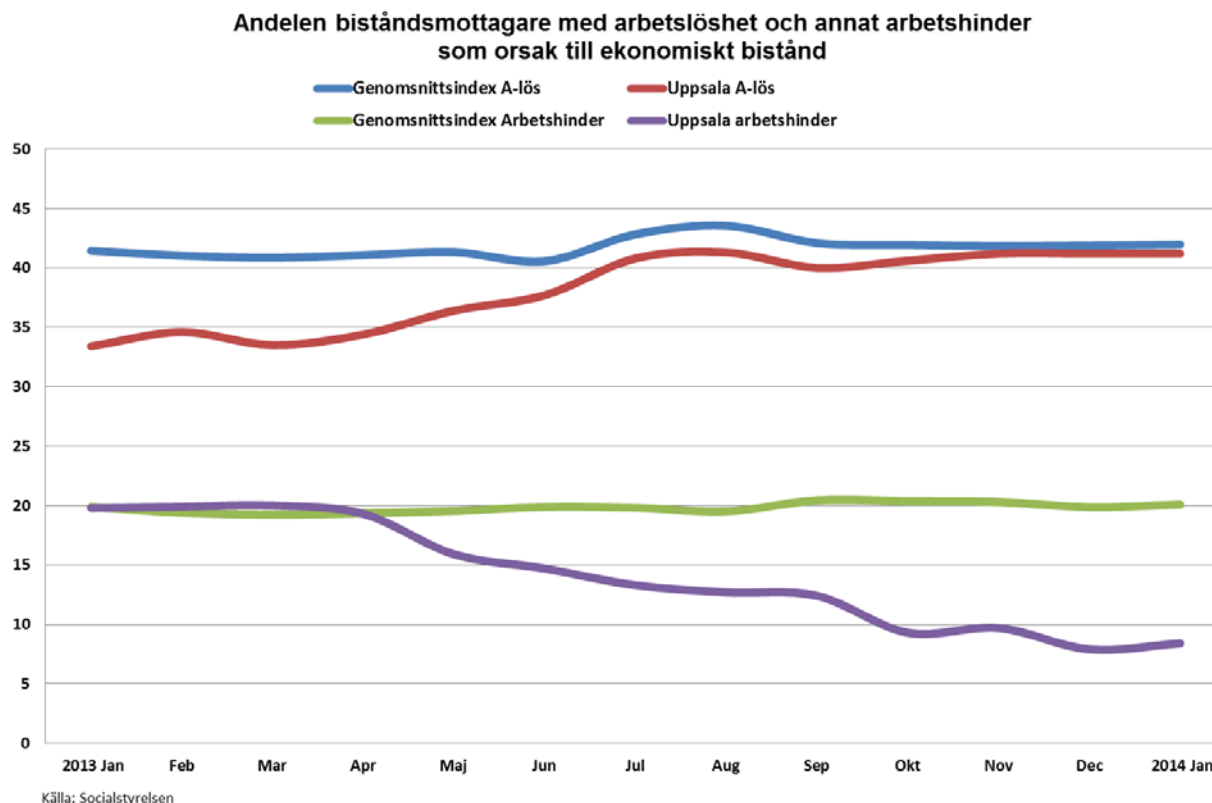

Källa: ProCapita

Diagrammet ovan illustrerar hur stor andel hushåll som fått ekonomiskt bistånd minst 10 av de sista 12 månaderna samt minst 27 av de 36 månaderna utifrån att hushållet beviljades bistånd den aktuella månaden. Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd minst 10 av de sista månaderna minskade under 2013 för att öka något under början av 2014. Av de hushåll som har ett mycket långt biståndsmottagande har ökat något senaste året.

Orsaker till ekonomiskt bistånd

Orsak till utbetalt ekonomiskt bistånd bygger på orsaken till varför personen som hushållet är registrerat på sk registerledaren² får ekonomiskt bistånd. Kostnaderna för de som får ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet minskade inledningsvis 2013 men vände uppåt i mars och april. I mars 2014 var kostnaden för gruppen arbetslös 9 320 tkr i beviljat ekonomiskt bistånd, vilket är högre än både januari och februari.

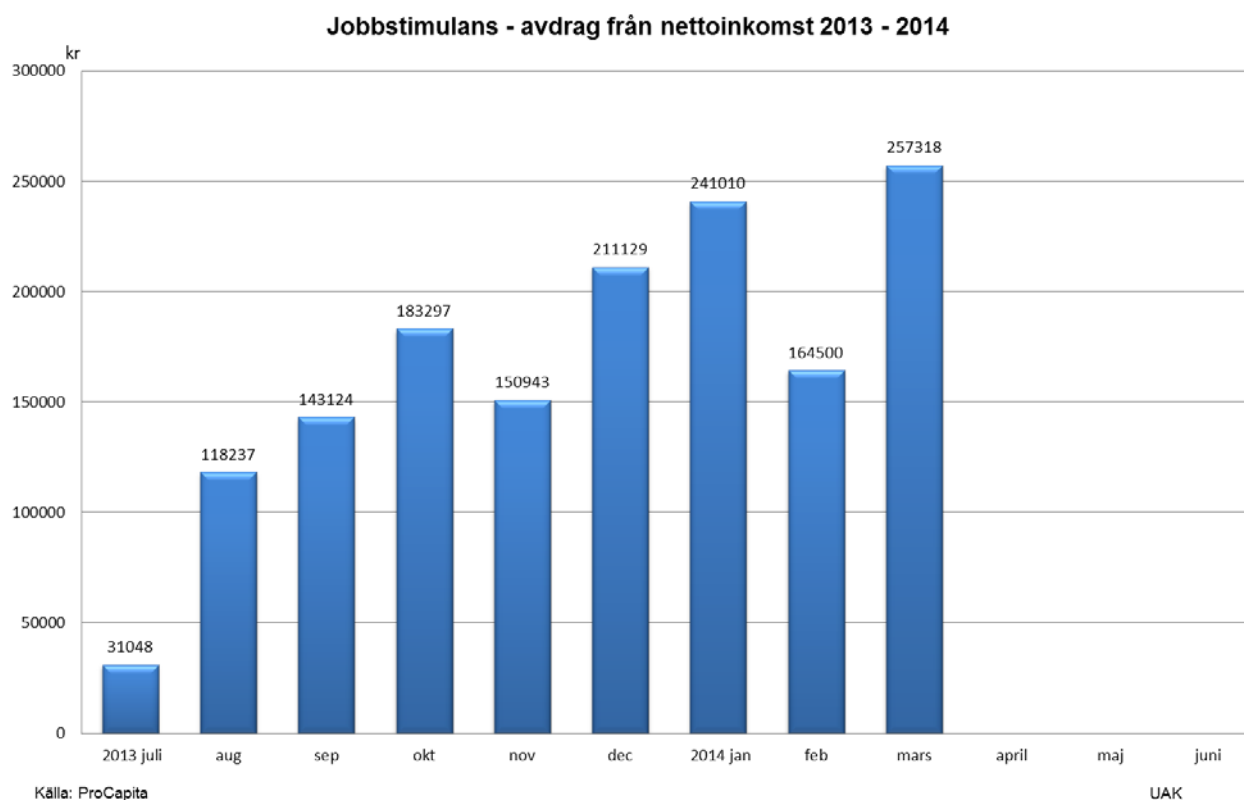
Kostnader för den näst vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd i början av 2013, arbetshinder, minskade under våren efter en topp i januari 2013. Minskningen fortsatte över sommarmånaderna och under hösten har annat försörjningshinder och sjukskriven blivit de näst vanligaste orsakerna till ekonomiskt bistånd. Under våren 2013 har den tidigare Rehabiliteringsenheten på socialtjänsten avslutat flertalet av ärendena då enheten har upphört. Den stora omorganiseringen av myndigheten har inneburit att rehabiliteringsärendena har flyttats ut i olika team i den nya organisationen inom försörjningsstöd. Detta har medfört att arbetslöshet eller annat försörjningshinder har används i större utsträckning än tidigare. En översyn av orsakskoderna gjordes under våren och ändringarna i koderna gör att ärenden i vissa fall registreras under annan kod idag. Detta är en förklaring till varför det skett en stor ökning av andelen hushåll som fått ekonomiskt bistånd pga arbetslöshet.

² Vid sammanboende så registreras oftast hushållet på kvinnan och hon blir då registerledare, i dessa fall framgår inte den andra personens orsak till ekonomiskt bistånd. Drygt 20 procent av de totala hushållen med ekonomiskt bistånd per månad så är familjesammansättningen sammanboende

Den vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd i åldersgruppen 18-24 år är arbetslöshet. I mars 2014 har 210 hushåll i gruppen beviljats socialbidrag pga arbetslöshet, vilket är i samma nivå som för januari och februari. Efter arbetslöshet är arbetshinder (50 hushåll) samt annat försörjningshinder (90 hushåll) de mest förekommande orsakerna under mars månad. Noteras bör även att orsaken sjukskriven har ökat i denna åldersgrupp. I februari var antalet hushåll 35 med orsak sjukskriven.

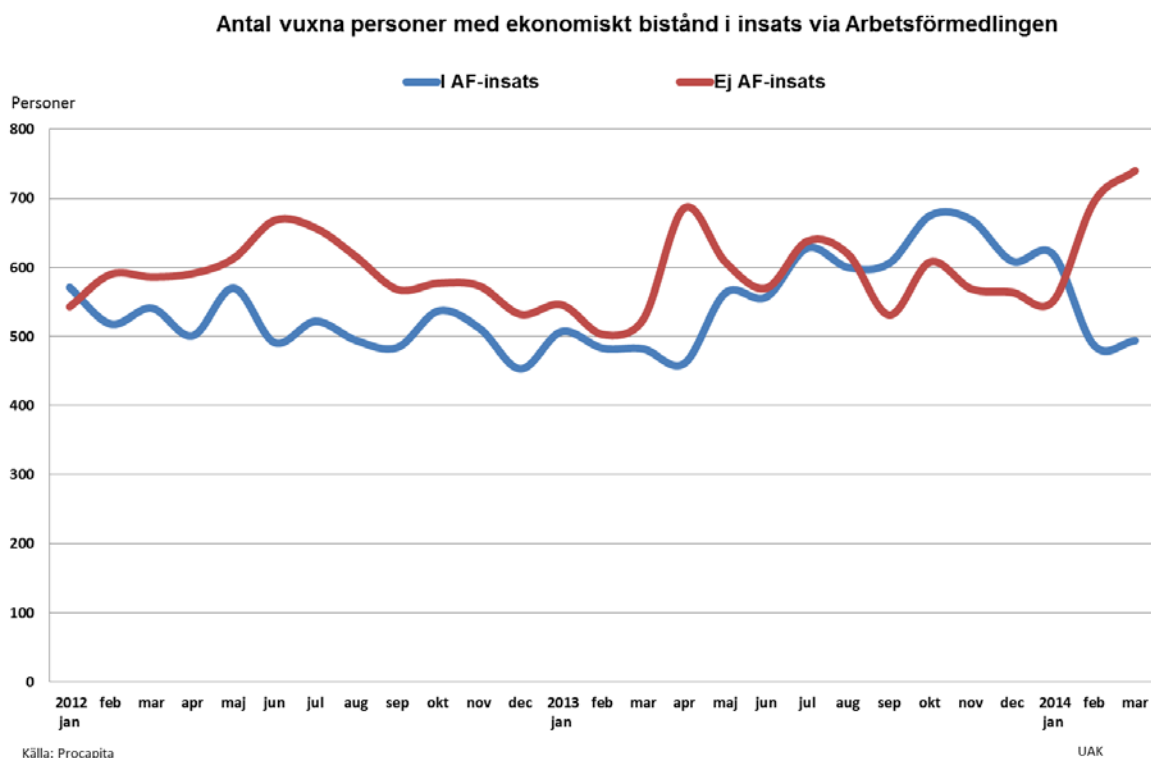
Arbetsmarknadsåtgärder

Från och med 1 juli 2013 infördes en särskild beräkningsregel för inkomster av anställning – jobbstimulans. I regel beaktas all inkomst vid prövningen av ekonomiskt bistånd men jobbstimulansen innebär att undantag görs från denna princip. Jobbstimulansen riktar sig till enskilda som har arbetsförmåga. Stimulansen är utformad som en särskild beräkningsregel vilken innebär att 25 procent av nettoinkomsten av anställning under vissa förhållanden inte ska beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd. Jobbstimulansen dras av innan normberäkningen för hushållet görs. (Mer detaljerad information om jobbstimulansen finns i Socialstyrelsens meddelandeblad 7/2013). Jobbstimulansen innebär en ökning av det utbetalade ekonomiska biståndet. Rätt till jobbstimulans gäller i två år.

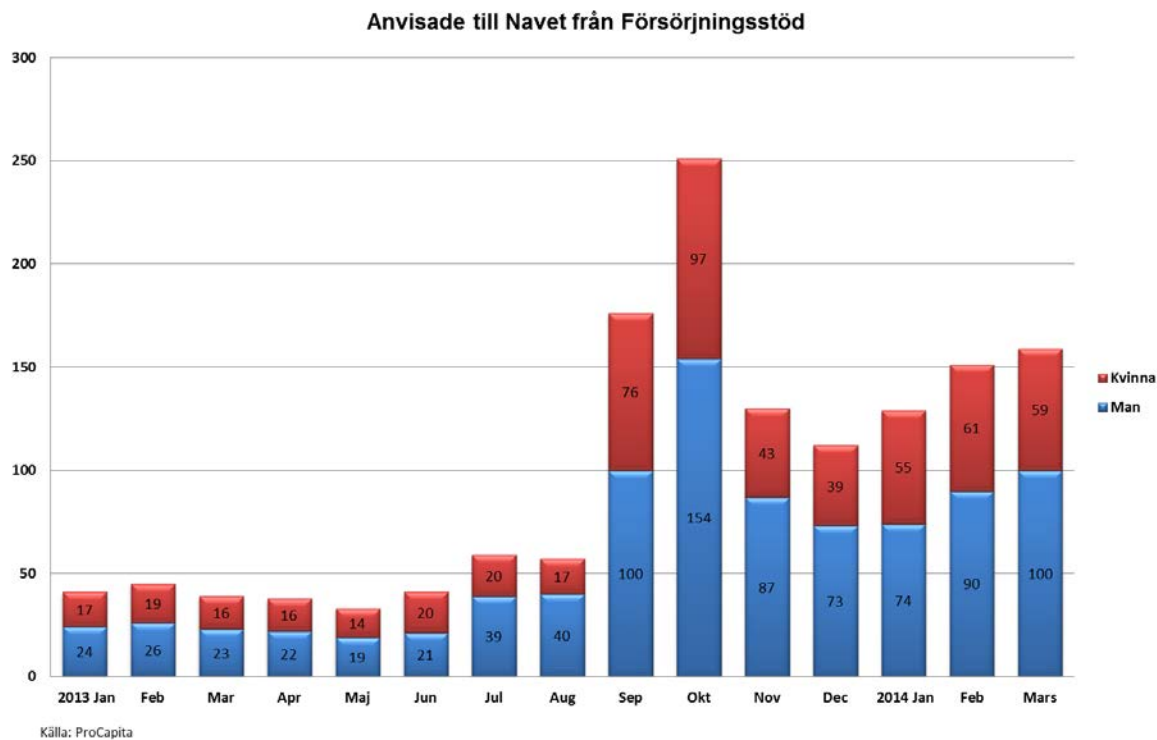

Som diagrammet illustrerar så har jobbstimulansen generellt ökat sedan införandet i juli 2013. En förklaring till detta är att fler och fler personer har fått välfärdsanställningar. De hushåll som inte blir självförsörjande av lönen från välfärdsanställningen har oftast rätt till jobbstimulans.

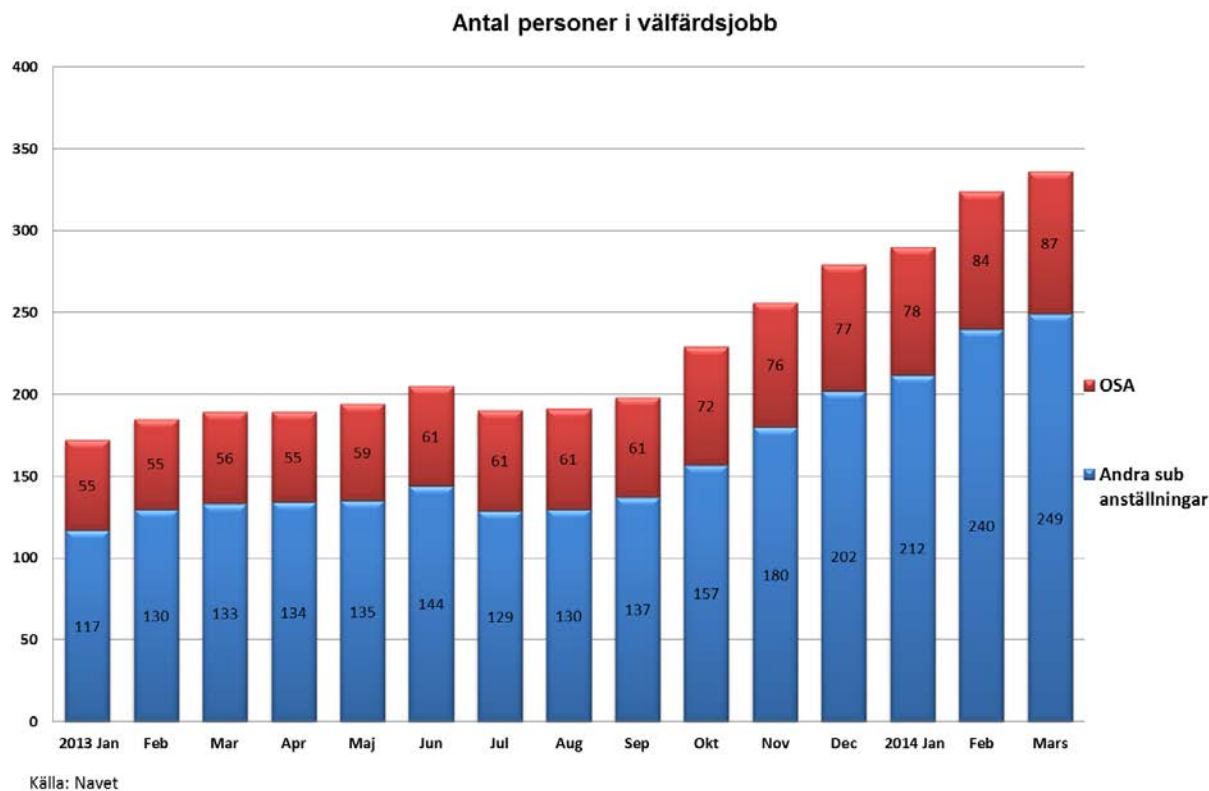
Arbetsförmedlingens direktiv, satsningar, målgrupper och arbetssätt förändras över tid. Detta påverkar kostnaderna för socialbidrag eftersom deltagaren i olika åtgärder får ersättning samt att åtgärderna kan leda till betald anställning. Följande diagram visar antal personer som det fått olika insatser av Arbetsförmedlingen (enligt orsakskod) och antal vuxna personer med socialbidrag.

Många som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet saknar eller har en sporadisk förankring på arbetsmarknaden. Till Navet anvisas personer för att effektivt lotsa individer in på arbetsmarknaden. Efter en viss nedgång i december har ökning skett under början av 2014 och 159 personer anvisades till Navet i mars. Konstant sedan mätningen har fler män än kvinnor anvisats till Navet, vilket behöver undersökas ytterligare då en rad olika faktorer spelar in.

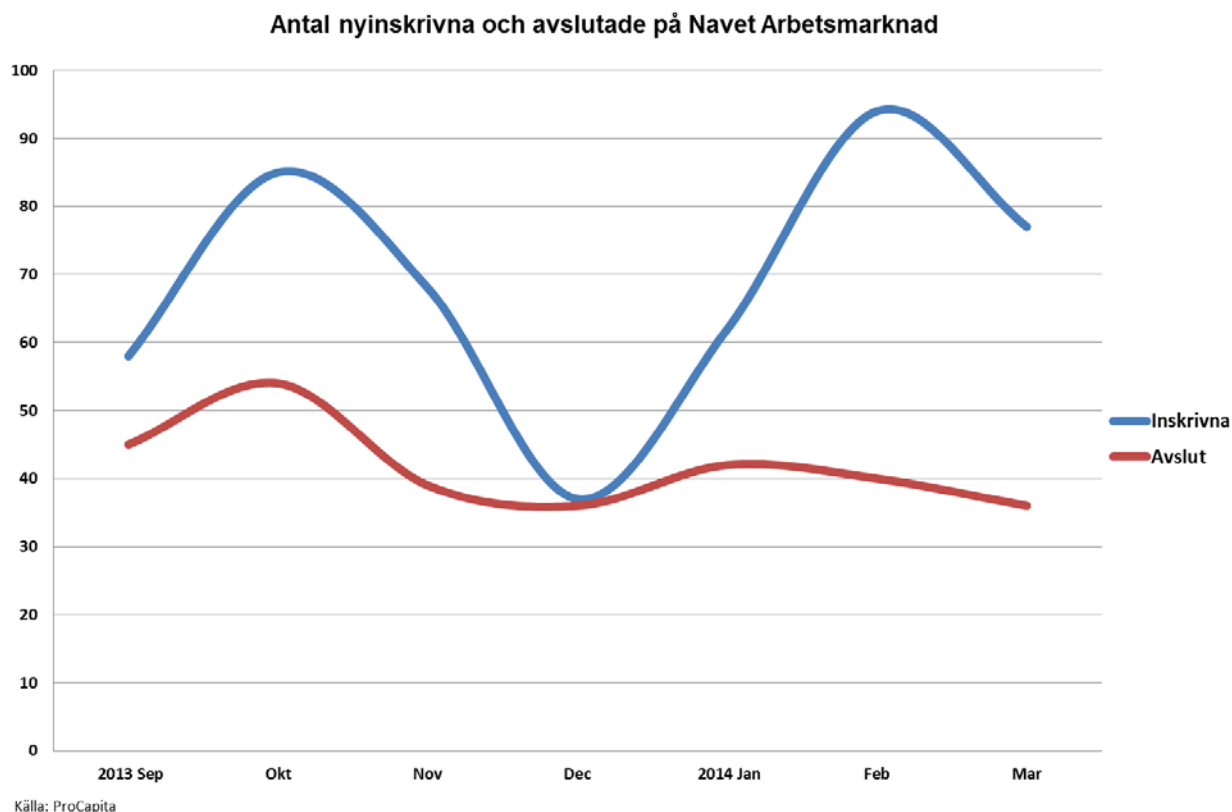

Hos Navet kommer personerna snabbt i arbetsmarknadsinsats via Navet Arbetsmarknad eller Navet Kompetens. Diagrammet nedan visar antalet personer som har en pågående välfärdsanställning per månad via Navet Kompetens.

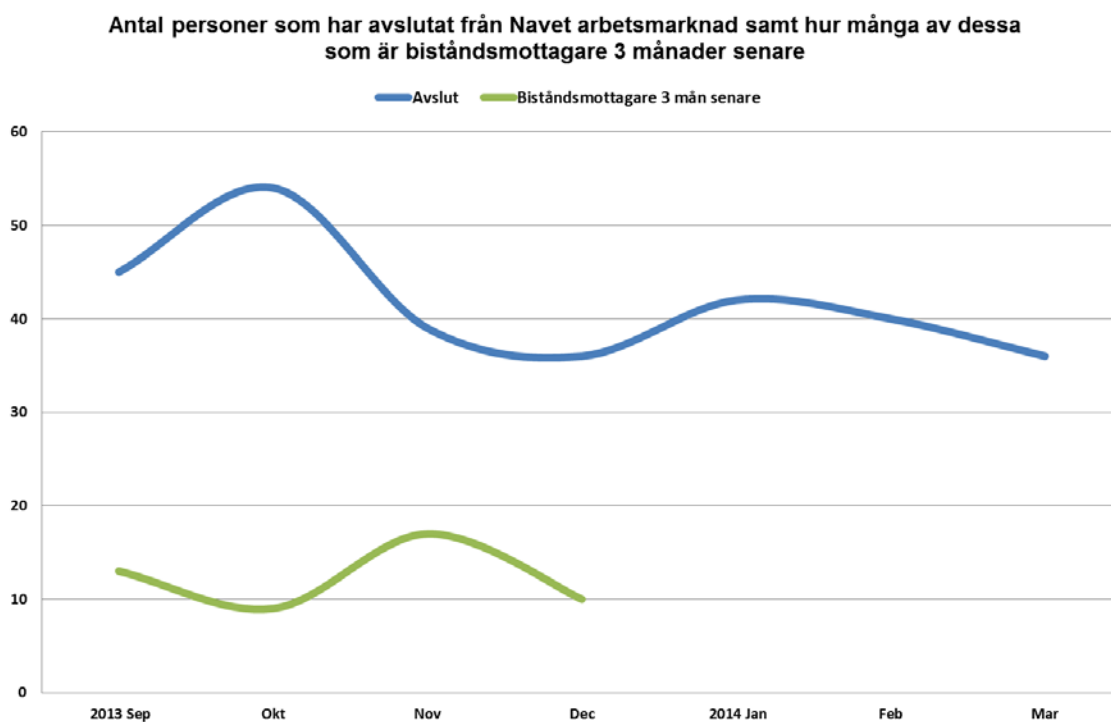
Navets utökade ansvar för välfärdsjobb i början av hösten har gett ett stigande antal personer med välfärdsjobb. I mars var det 336 personer som hade välfärdsjobb.

Hos Navet Arbetsmarknads får personerna möjlighet att välja mellan olika utförare för aktuell arbetsmarknadsinsats.

Antalet inskrivna på Navet Arbetsmarknad minskade något mars jämfört med februari. Antalet avslut per månad är färre än antalet inskrivna vilket innebär ett ökat antal personer som är i arbetsmarknadsinsatser hos utförare. De vanligaste avslutsorsakerna från Navet Arbetsmarknad i mars var arbete (12 personer) eller studier (8 personer) förutom Annat. Annat innefattar Ej längre socialbidrag (7 personer), Ej avhörd/flyttat från kommunen (3 personer) och Sjukskriven (2 personer).

Nedanstående diagram visar antal personer som har avslutats från Navet Arbetsmarknad samt hur många av dessa som har kvar motsvarande utbetalt ekonomiskt bistånd tre månader senare. Personer som inte längre har ekonomiskt bistånd eller har fått kraftigt sänkt bistånd efter avslut har alltså räknats bort.

I genomsnitt per månad så har 71 procent av personerna som avslutats hos Navet Arbetsmarknad inte ekonomiskt bistånd tre månader efter avslut.